

Dette website anvender cookies fra Google til at levere sine tjenester og analysere trafik. Din IP-adresse og brugeragent deles med Google sammen med effektivitets- og sikkerhedsmetrics. Dette sker for at sikre tjenestekvaliteten, generere brugsstatistik samt registrere og håndtere misbrug.

FLERE OPLYSNINGER OK

Den smalle bog

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 3. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

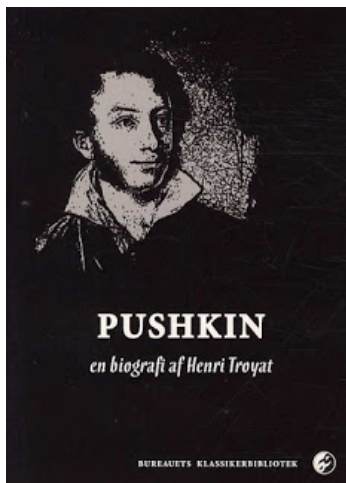
Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Der må simpelthen meget plads til

Pushkin - en biografi af Henri Troyat 880 sider, kr 300 2. udgave 2017 Det poetiske Bureaus Klassikerbibliotek Af Jes Nysten Ru...

Find rundt i Den smalle bog

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem der skriver om.

Flere indlæg fra Den smalle bog

-

Lykke-Per som tidsbillede af Danmark
Klassikerlæsning.
Henrik Pontoppidan:
"Lykke-Per", 1904/05.
Bille August kommer i disse dage med en TV-serie og biografilm, der er b...
-

En klagesang, en protest
Peter Clement
Woetmann: "Bag bakkerne, kysten. En klagesang", Kronstork 2017, 64 sider, 129 kr.
Af Egil Hvid-Olsen Et enkeltstående...
-

Der må simpelthen meget plads til Pushkin - en biografi af Henri Troyat 880 sider, kr 300 2. udgave 2017 Det poetiske Bureaus Klassikerbibliotek Af Jes Nysten Ru...

onsdag den 29. august 2018

Lykke-Per som tidsbillede af Danmark

Klassikerlæsning.

Henrik Pontoppidan: "Lykke-Per", 1904/05.

Bille August kommer i disse dage med en TV-serie og biografilm, der er bygget på Henrik Pontoppidans klassiker "Lykke-Per", som udkom i otte bind fra 1898 til 1904. Allerede i 1905 fulgte en forkortet og omarbejdet version. Filmatiseringen kan anspore til læsning af den gamle roman.

Af Egil Hvid-Olsen

Forskellige former for lykke

"Lykke-Per" er en dannelsesroman, der følger den unge Peter Andreas Sidenius, som skifter fornavn til Per, så snart han er flyttet fra det hjem, der har tynget hans sind under en streng ortodoks kristendomsforståelse. Faderen er en alvorlig og verdensforsagende præst, og moderen, om hvem man senere erfarer, at hun inden sit giftermål var en glad og festlig ung pige, bakker sin mand op i et og alt. Tynget af legemlig svaghed ligger hun det meste af tiden i sengen, hvorfra hun sin sygdom til trods – eller måske netop i kraft af den - udøver indflydelse på børnene. Forældrenes påvirkning fører til Pers brud med familien. Han tager til København for at finde lykken, hvilket til overmål lykkes for ham. Den eneste, der ikke erkender det til fulde, er Per selv. Hans ungdommelige livsappetit stiller sig ikke tilfreds, men vil nå nye højder. Per er ambitiøs, både fagligt, standsmæssigt og følelsesmæssigt. Han vil bestandigt have mere og er derfor konstant på nippet til at miste det hele. Men da han står på tinden og for alvor kan høste frugterne af den lykke, der er blevet ham til del, føler han sig forspist og vender sig delvis mod sin barndoms asketiske idealer. Dog ender han ikke som sine forældre, men opnår en klarhed og ny form for lykke, hvis art ikke skal afsløres her.

Nøgleroman og tidsbillede

Udover dannelsestemaet er der en del nøgleroman over "Lykke-Per", som i anonymiseret, men ofte genkendelig form beskriver en række på Pontoppidans tid kendte og indflydelsesrige personer. Særligt dr. Nathans Georg Brandes-figur beskrives nuanceret med både stor veneration og kras kritik. Alt i alt giver "Lykke-Per" et mangesidigt tidsbillede af Danmark ved 1800-tallets slutning. Pontoppidan skildrer både det stenrige københavnske borgerskab og den lavere middelklasse samt datidens store udfordringer med en mangfoldighed af fattige borgere, der som følge af industrialiseringen søgte

Saint-John Perses begejstringsstøgt gennem verden

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2018 (31)
  - september (3)
  - ▼ august (3)
    - Lykke-Per som tidsbillede af Danmark
    - En klagesang, en protest
    - Hulda Lüttkens talent og "det kontrollerede overspæ...
  - juli (5)
  - juni (4)
  - maj (4)
  - april (3)
  - marts (3)
  - februar (3)
  - januar (3)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Stofgrupperne i Den smalle bog (NB: Denne søgemåde tæller endnu ikke alle bidrag)

antologi (1)
 boganmeldelse (37) digtsamling (12)
 essay (2) eventyr (1) fabler (1)
 faglitteratur (5)
 klassikerlæsning (7) kunstbog (1)
 lyrik (2) noveller (3) prosatekster (2) roman (7)

Slå op i Den smalle bog

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Dette website anvender cookies fra Google til at levere sine tjenester og analysere trafik. Din IP-adresse og brugeragent deles med Google sammen med effektivitets- og sikkerhedsmetrics. Dette sker for at sikre tjenestekvaliteten, generere brugsstatistik samt registrere og håndtere misbrug.

FLERE OPLYSNINGER OK

- Knud Steffen (Nielsens blog)
- Slagtryk

Nettidsskrifter: Litteratur - Artikler og kritik

- Kornkammer
- Lithub
- Litteraturnu
- Modspor

Nettidsskrifter: Kulturmagasiner og det, der ligner

- Atlas Magasin
- Ikaros
- Kunsten nu
- Vink København

arbejderklassens børn. Her får de også mad og omsorg. Selvom det ikke er romanens hovedsag, er forfatterens sociale indignation med til at drive den frem.

”Tell, don’t show”

Der er ikke meget af det moderne litteraturmantra ”Show, don’t tell” over Lykke-Per. Pontoppidan fortæller og fortæller og fortæller. Dialogerne er ganske få, for den alvidende fortæller er så meddelsom, at karaktererne ikke selv behøver at ytre sig. Pontoppidan afslører sine karakterers inderste tanker og følelser, så man lærer dem at kende til bunds. Mange klædes af til skinnet og fremstår som de mennesker, de er på godt og ondt. Det er til tider ganske morsomt, fordi det bestemt ikke er alle, der har Pontoppiddans sympati. De færreste af romanens magtfulde mænd er så velmenende, som de gerne vil fremstå, for de spiller alle et spil om mest mulig indflydelse. Grundtvigske præster skildres som overfladiske livsnydere, der suger deres glade teologi ud af skaberværkets forunderlighed. Missionske ditto lægges for had for deres evighedshungrende livsfornægtelse. Selv dr. Nathan får et skud for boven som en forfængelig overgangsfigur, der er god til at formidle andres tanker, men ikke selv gør sig mange selvstændige af slagsen. Skønt der altså hele tiden går en strøm af ironisk beskrivelse gennem romanen – også når det gælder hovedpersonen – er der dog langt fra tale om en karikatur. Bogen er en dybt alvorlig samtidskritik, der tager livtag med de på den tid udbredte åndsretninger samt de problemer, det tydeligt klasseopdelte samfund førte med sig. Samtidig hæver romanen sig over det tidsbundne og skaber en række menneskeskildringer, hvis dilemmaer er genkendelige til hver en tid.

At Pontoppidan fortæller mere, end han viser, medfører en temmelig omstændelig fortællestil, der ind i mellem nærmer sig det kedsommelige. Men når det sker, er hans eminente evne til at formulere sig skarpt og smukt med til at drive læsningen frem.

Ungdommeligt navlepilleri

Per omgives af personer, der sjældent er entydigt skildret, for mennesker er aldrig entydige. Karaktererne fremstår troværdigt, fordi de er ført forbi Pontoppidans skarptskuede og afslørende blik. Den karakter, der skildres allermost nuanceret og hvis styrker og svagheder derfor fremstår med størst overbevisning, er hovedpersonen Per.

Det meste af tiden følges Per som ung. Han er, som de allerfleste i den alder, optaget af sig selv, af sine lyster og

Dette website anvender cookies fra Google til at levere sine tjenester og analysere trafik. Din IP-adresse og brugeragent deles med Google sammen med effektivitets- og sikkerhedsmetrics. Dette sker for at sikre tjenestekvaliteten, generere brugsstatistik samt registrere og håndtere misbrug.

FLERE OPLYSNINGER OK

nået, kan han miste interessen og sætte sig et nyt. Undervejs irriteres man over den unge mand, der slet ikke er sig bevidst, hvor forkælet han er. Pontoppidan skildrer flere gange nogle meget pludselige følelseskift hos sin hovedperson, som læseren ikke er blevet advaret om. Det kan virke besynderligt, men spørgsmålet er, om det ikke ofte er sådan, nogle menneskers sind er indrettet. Så snart man begynder at kede sig lidt, kaster man sig ud i nye planer, om det så skal koste én det, man hidtil har vundet. Per er i hvert fald i sine følelsers vold. Han reagerer spontant på oplysninger og indfald. Dette gør ham svær at stille tilfreds; svær at leve sammen med. Langt hen ad vejen er det almindeligt ungdommeligt navlepilleri, Pontoppidan beskriver hos sin hovedperson. Men han formår samtidig at vise, hvordan Per både fastholder sin rastløshed og skifter karakter for til sidst at falde til ro i en tilværelse, der ligger lysår fra den, han stræbte efter, da han var ung. En sådan skildring af personlig forandring er litteratur på højt plan.

Læs den, før din nabo ser den

"Lykke-Per" kræver tid. Sproget er billedrigt og lettere omstændeligt, men bestemt besværet værd. Det samme gælder handlingsgangen, som slæber sig afsted og dog er svær at slippe. Derfor skal der herfra lyde en opfordring til at læse eller genlæse bogen, inden din nabo ser filmatiseringen.

Indsendt af [Anne Rye Andersson](#)

Etiketter: [klassikerlæsning](#), [roman](#)

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Kommenter som: Google-konto ▼

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejsjer tema. Leveret af [Blogger](#).